

Antanas Degutis 1899-1992

Antanas Degutis gimė 1899 m. Višakio Rūdos parapijoje, Vandenių kaime. Dar jam esant visai mažam, tėvai nusipirko seną sodybą Skriaudžių kaimo pamiškėje.

Skaityti ir rašyti vaikus mokė tėvas. Būsimasis kanklininkas Antanukas jau šešerių metų gerai skaitė lietuviškai, o netrukus pradėjo mokytis skambinti pas tuo metu Skriaudžiuose vargonininkavusį Praną Puskunigį, įsijungė į jo vadovaujamą ansamblį. 1914 m. įstojo į Veiverių Mokytojų seminariją, bet, prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, mokymasis nutrūko. Nuo 1920 iki 1929 m., P.Puskunigiui išvykus, A.Degutis tapo kanklininkų ansamblio vadovu. Šias pareigas vykdė ir 1956-1978 m., kai pokario metais ansamblis vėl buvo atkurtas.

Tarpukariu A.Degučio vadovaujamame Skriaudžių kanklininkų ansamblyje susibūrė dešimties kanklininkų grupė, o vėliau prisijungė ir keturios merginos dainininkės.

Ansamblis greitai išpopuliarėjo ir buvo kviečiamas į jaunimo vakarėlius, ar skambinti dramos vaidinimams pasibaigus. 1927 m. jis dalyvavo antroje Pavasarininkų dainų šventėje Kaune, kartkartėmis skambindavo Radiofone ir kitur.

Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, okupacinei valdžiai vėl reikėjo raštingų žmonių, ypač tokių kurie mokėtų rusų kalbą. A. Degutis priverčiamas dirbti Skriaudžių apylinkės sekretorium, o vėliau valsčiaus milicijos pasų skyriuje. Susikūrus kolūkiui, jis trejus metus dirbo revizijos komisijos pirmininku, septynerius – laukininkystėje ir tuomet išėjo į pensiją.

1956 m. Skriaudžių septynmetės mokyklos direktorius Kazimiero Orlausko iniciatyva atkūrus kanklininkų ansamblį, A. Degutis vėl tapo šio kolektyvo vadovu. Jo pagrindu tapo dar iki karo kankliavę muzikantai bei dainininkai, netrukus prisijungė pagyvenusių žmonių šokėjų grupė. Pripažinimas buvo didelis. Nors kolūkio valdžia dažnai gyrė už gerus koncertus, ypač rajono ar aukštesnės valdžios akivaizdoje, bet smarkiai raukėsi kai kolūkiečiai pavakariais, gal kiek anksčiau nutraukę darbą, skubėdavo į repeticijas.

Bet ansamblis stiprėjo - gausėjo repertuaras, plėtėsi koncertų maršrutai, vis dažniau buvo pasiekiami apžiūrų ir įvairių konkursų „laurai“, pasipylė apdovanojimai, dažnėjo pasirodymai televizijoje, radijo studijoje.

Jo vadovavimą būtų galima apibūdinti kaip gebėjimą saugoti tik suvalkiečiams būdingą kankliavimo tradiciją ir tinkamai derinti tris pagrindinius repertuaro šaltinius - šio krašto liaudies dainas ir šokius, P.Puskunigio bei paties A.Degučio autorinę kūrybą.

Poetinius gebėjimus A. Degutis išreiškė nemažame savo eilėraščių pluošte. Juose vyrauja tėviškės gamtos grožio, jaunystės, meilės, o į gyvenimo pabaigą ir gyvenimo prasmės bei jo baigties temos. Kai kuriems eilėraščiams jis sukūrė melodijas ir jie virto kanklininkų ir klausytojų mėgstamomis dainomis. Graži ir vaizdinga jo atsiminimų, rašytų proza, kalba.

Pažymėtina, kad A. Degutis, K. Orlausko vadovaujamos mokyklos būrelyje, dvejus metus mokė mokinius kankliuoti ir parengė apie 20 jaunųjų kanklininkų, kurių didžioji dalis įsiliejo į ansamblį. Naujus kanklininkus jis taip pat mokė ir pačiame ansamblyje, prieš ar po repeticijų su jais atskirai dirbdamas.

Gyvenimo pabaigoje, nors ir būdamas neįgalus, A. Degutis priiminėjo žurnalistus ir kitus asmenis besidominčius kanklininkais ir kankliavimu, tvarkė savo kūrybą.

Mirė 1992 m. Palaidotas Skriaudžių kapinėse.

Vytautas Alenskas